

Можливості оптимізації навчання іноземної мови для професійного спілкування студентів технічних спеціальностей

I.O. Сімкова

Україна, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»

Зміст професійної освіти зазвичай розглядається як система знань, умінь, навичок, рис творчої діяльності, світоглядних і поведінкових якостей особистості, які зумовлені вимогами суспільства до працівників відповідної кваліфікації та профілю; на їх досягнення повинні спрямовуватись зусилля як викладачів вищих навчальних закладів, які забезпечують здобуття професійної освіти відповідного рівня, так і студентів. У методичній літературі поняття “зміст професійної освіти” і “зміст професійного навчання” не розрізняється. На нашу думку, методологічно це важливо зробити з урахуванням специфіки професійно-технічної підготовки студентів технічних спеціальностей.

Зміст навчання іноземної мови для професійного спілкування (ІМПС) – це педагогічно обґрунтована, логічно впорядкована й текстуально зафіксована в навчальних програмах наукова й технічна інформація про навчальний матеріал, що має професійну спрямованість, подається компактно і визначає зміст навчальної діяльності викладачів, пізнавальної діяльності студентів для оволодіння іншомовною компетенцією, що сприятиме їх ефективному функціонуванню у культурному розмаїтті навчального і професійного середовищ, і буде здійснюватися на основі взаємодії певних засобів спілкування [3 :12].

Отже, починаючи навчання ІМПС потрібно брати до уваги прогностичне спрямування професійної освіти, іншими словами викладач повинен володіти інформацією щодо характеру і умов майбутньої професійної діяльності інженерів, щодо змісту професійної підготовки. Крім цього, викладач також повинен володіти приблизним переліком професійних ситуацій в яких студентами інженерних спеціальностей буде використано ІМПС та переліком знань, навичок і вмінь, що потрібні для успішного виконання відповідної мовленнєвої діяльності.

Зазвичай моделі кваліфікованих працівників містяться в документах, разом з науково-обґрунтованими відомостями про найбільш вірогідні тенденції розвитку відповідної галузі науки, техніки, виробництва, а також достатньо деталізованим переліком вимог до особистісних і професійних якостей, якими повинен володіти інженер певного профілю, який може оптимально функціонувати не тільки в сучасному виробництві, а й у виробництві майбутнього. Тому в ідеалі до відбору матеріалу та професійних комунікативних ситуацій для навчання ІМПС повинні залучатися не тільки викладачі іноземної мови, але й фахівці різних профілів і напрямів, у тому числі з виробництва.

Основною метою навчання ІМПС є навчання спілкування, яке відбувається у три етапи: початковий, основний, просунутий. Ідеальним форматом навчання є навчання, яке триває 6 років. До основного етапу входить процес навчання на I-IV курсах. Метою основного етапу на I-II курсах є навчити студентів мови спеціальності, на III-IV курсах відбувається навчання самої спеціальності засобами ІМ. На просунутому етапі навчають академічного спілкування у професійному середовищі.

Однією з головних функцій професійної освіти виступає формування особистості студента, адаптування його до життя в суспільстві, що здійснюється шляхом забезпечення культури праці студента у міжнародному масштабі, де навчання ІМПС відіграє не останню роль. Метою професійно-технічної освіти в Україні є надання громадянам професії з урахуванням їх покликання, інтересів, здібностей відповідно до поточних і перспективних потреб економіки країни в кваліфікованих і конкурентоспроможних робітниках на ринку праці [1: 9; 6 : 13].

Як вже було сказано вище, з виникненням потреб у міжнародному обміні інформацією в різних сферах знань, що є особливо актуальним в сучасних умовах розвитку суспільства, з'являється нагальна необхідність оволодіння ІМПС як засобом комунікації. Сучасний розвиток суспільства передбачає постійне удосконалення фахівцем його професійної майстерності, самостійне здійснення пошуку та оволодіння науково-практичною інформацією пов'язаною з фахом та використання її у своїй діяльності [2 : 4]. Саме тому навчання іншомовної діяльності студентів вищих немовних навчальних закладів освіти є не менш важливим ніж навчання іноземної мови, як спеціальності. Для фахівців з вищою освітою ІМПС стає не тільки засобом отримання інформації з оригінальних джерел, але й засобом її передачі в процесі професійного спілкування [5: 15; 4: 109-112].

Література:

1. Абсалямова А.В. Професійна адаптація молодих викладачів іноземної мови до роботи у вищих технічних навчальних закладах: автореф. дис. на здобуття наук ступеня канд. пед. наук. : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / А.В. Абсалямова. – К., 2005. – 25 с.
2. Бех П.О. Концепція викладання іноземних мов в Україні / П.О. Бех, Л.В. Биркун // Іноземні мови. – 1996. – № 2. – С. 3–8.
3. Гуревич Р. С. Теоретичні та методичні основи організації навчання у професійно-технічних закладах : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. пед. наук : 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Р. С. Гуревич – К., 1999. – 31 с.
4. Методика обучения иностранным языкам в средней школе / [под ред. М.К. Колковой]. – СПб. : КАРО, 2006. – 224 с.
5. Тарнопольський О.Б. Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти / О.Б. Тарнопольський. – К. : Фірма “ІНКОС”, 2006. – 246 с.
6. Hasselgreen A. Bergen “Can Do” project / A. Hasselgreen. – Strasbourg : Council of Europe. – 2003. – 96 p.